

Predkladacia správa

Návrh zákona o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá podpredsedníčka vlády a ministerka hospodárstva na základe bodu B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 195 z 3. apríla 2024.

Návrh zákona transponuje Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 231, 20.9.2023) v platnom znení (ďalej len „smernica (EÚ) 2023/1791“) ako nástroj na plnenie energetických a klimatických cieľov v energetickej efektívnosti. Návrh zákona zasahuje prierezovo do energetiky, prepája viaceré rezorty s energetikou a s energetickou efektívnosťou, v dôsledku požiadavky na dosahovanie úspor energie a realizáciu opatrení energetickej efektívnosti v každom zo sektorov spotrebúvajúcich energiu. Rozsah návrhu zákona si vyžaduje reformy vo viacerých oblastiach energetiky a potrebuje koordináciu sektorov súvisiacich s energetickou efektívnosťou, čím sa zároveň vytvára požiadavka na zvýšenie počtu odborníkov v energetike potrebných na splnenie stanovených energetických a klimatických cieľov.

Návrh zákona obsahuje reformy koordinácie finančných mechanizmov energetickej efektívnosti, manažmentu dát v energetike, vzdelávania v energetike a jadrovej energetike, manažmentu energetickej spotreby verejnej správy, a energetickej chudoby. Významná je úloha Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry v rámci reforiem informovanosti v energetike a zberu dát v energetike.

Implementačná stránka plnenia cieľov energetickej efektívnosti pomocou opatrení energetickej efektívnosti je už uvedená v Národnom energetickom a klimatickom pláne (NECP), avšak v prípade nedostatočnej výšky cieľov alebo plnenia cieľov návrh zákona ustanovuje postup úpravy cieľov a doplnenia opatrení zo zásobníka opatrení v intenciách požiadaviek Európskej komisie. Návrh zákona obsahuje požiadavky na zber údajov a prevádzku monitorovacieho systému energetickej efektívnosti potrebného k stanoveniu, monitorovaniu a hodnoteniu plnenia cieľov energetickej efektívnosti, vrátane monitorovania energetickej spotreby dátových centier.

Návrh zákona zavádza zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti prierezovo pre všetky stratégie a veľké investície, aktualizuje požiadavky energetického auditu a zavádza povinnosť inštalácie systémov energetického manažérstva ISO 50001 v podnikoch s veľkou spotrebou energie. Návrh zákona tiež aktualizuje garantovanú energetickú službu, stanovuje požiadavky na zníženie spotreby energie pre verejné subjekty a na obnovu verejných budov.

V tepelnej energetike návrh zákona stanovuje požiadavky na komplexné posúdenie vykurovania a chladenia, na meranie a rozpočítavanie tepla, kontrakty v tepelnej energetike, a na stanovenie účinného systému CZT. Ďalej sa stanovujú požiadavky na URSO, vnútorný trh s energiou a verejné obstarávanie z pohľadu energetickej efektívnosti.

Nová úprava je nevyhnutná v záujme zabezpečenia súladu slovenskej právnej úpravy s požiadavkami európskej legislatívy a za účelom plnenia národných a európskych energetických a klimatických cieľov. Rozsah smernice (EÚ) 2023/1791 vyžadoval prípravu nového zákona.

Zároveň je potrebné vytvorenie časového priestoru na implementáciu ustanovení zákona spočívajúce v príprave na plnenie povinností a samotné plnenie povinností, ktoré vyplývajú zo smernice (EÚ) 2023/1791.

Návrh zákona je v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy.

Návrh zákona sa prekladá na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky s rozpormi s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, s Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, Úniou miest Slovenska, Hlavným mestom Bratislava, Republikovou úniou zamestnávateľov a zástupcami verejnosti (hromadná pripomienka).